

Отже, лише вдала інтеграція сучасних інформаційно-комунікаційних, педагогічних підходів та технологій інтерактивного, особистісно-орієнтованого, ігрового навчання на основі постійного розвитку критичного мислення учнів дасть змогу розвивати творчі здібності, а значить, і формувати творчу особистість школяра в умовах навчально – виховного процесу.

Література

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 375 с.
2. Масол Л. М. Художньо-педагогічні технології в основній школі: єдність навчання і виховання : метод. посіб. / Л. М. Масол. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2015. – 178 с.
3. Золотарьова О.О. Сучасні технології естетичного виховання молодших підлітків на уроках мистецтва. / О. О. Золотарьова // Психолого-педагогічні науки. – 2013. – № 1. – С.111.

УДК 373.3.016:745

МАЙБОРОДА І.Е., ТОВТ Я.І.
Мукачівський державний університет

ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ЛІПЛЕННЯ

Одним із пріоритетних завдань, визначених Національною доктриною розвитку освіти в Україні, є створення передумов для виховання особистості, здатної творчо мислити, самостійно приймати нестандартні рішення, гнучко реагувати на зміни в умовах докорінної перебудови всіх сфер життєдіяльності суспільства. У зв'язку з цим нині відбувається модернізація національної системи освіти та вироблення новітніх концепцій виховання людини. Формування творчої особистості, реалізація її природних нахилів і здібностей в освітньому процесі є стратегічним завданням сучасної школи.

Варто відзначити, що проблема творчого розвитку особистості школяра не є новою. Значний внесок у теоретико- методологічне та психолого-педагогічне забезпечення навчально- виховного процесу зробили: Я. Коменський, Й. Песталоцці, В. Сухомлинський, К. Ушинський та інші схарактеризували сензитивність молодшого шкільного віку до творчості, зокрема, художньо-образної; Б. Ананьєв, Р. Арнхейм, Н.Брюсова, Т. Шпікалова дійшли висновку, що образотворче мистецтво – унікальний навчальний предмет, який надає учням багато можливостей для творчого самовтілення, розвитку образно-асоціативного мислення, уяви, фантазії, художнього сприйняття тощо [2].

Оскільки, як зазначають провідні вітчизняні вчені (Г. Костюк, Л. Леонтєв, В. Моляко, Я. Пономарьов та ін.), особистість найінтенсивніше формується у період шкільного віку, то саме школа покликана відіграти провідну роль у творчому розвитку молодших школярів.

Серед різних видів образотворчої діяльності якими займаються молодші школярі на уроках образотворчого мистецтва та в позакласній роботі є ліплення. Ліплять молодші школярі із різних пластичних матеріалів:

пластиліну, глини, солоного тіста, пластику, керамічної глини, паперової скульптурної маси та ін.

Ліплення навчає дітей просторово мислити, допомагає розвивати тримірне відчуття об'ємної форми і вміння добре відчувати та передавати об'єм у просторі художніми засобами. Саме тому вивчення технік, технології та засобів виразності художнього ліплення є важливою частиною реалізації художньо-творчого напрямку освіти, а також невід'ємною складовою комплексу видів діяльності з образотворчого мистецтва.

Метою занять з ліплення є створення умов для розвитку художньо-творчого потенціалу дитини шляхом вивчення технологічних особливостей та засобів виразності художнього ліплення; формування художніх компетентностей, зокрема скульптурних: оволодіння мовою ліплення, художньо-практичною діяльністю, сприймання творів українського та світового мистецтва, сенсорної моторики, художньо-образного мислення та образної оцінки світу:

До занять з ліплення ставляться наступні завдання: сформувати в учнів систему знань про художнє ліплення як вид мистецтва; сприяти накопиченню теоретичних знань і творчих вмінь з основ художнього ліплення; сформувати просторово-візуальну компетентність; сформувати систему умінь застосовувати різні матеріали, техніки та прийоми ліплення, палітру виражальних засобів у відтворенні художньої форми; розвинути відчуття пластичних можливостей матеріалу, навчити передавати величину, узагальнювати форму, відтворювати характерну будову, особливості різних предметів, тварин, птахів, людей; виразність руху, динаміки, настрою; розвинути образну уяву; фантазію, зорову пам'ять, оригінальність мислення та акуратність у роботі; розвинути соціально-творчу активність з урахуванням вікових особливостей сприймання і мислення, здатність до творчості та потребу творчої діяльності в галузі художнього ліплення; виховати естетичне ставлення до творів мистецтва, дбайливе ставлення та пошану до мистецьких традицій; сприяти формуванню початкового досвіду аналізувати та інтерпретувати твори мистецтва відповідно до вікових можливостей; сприяти самореалізації дитини в соціумі засобами мистецтва [1].

Розвиток творчих здібностей учнів на заняттях образотворчого мистецтва – це складаний педагогічний процес, який сприяє стрімкому зростанню пізнавальної діяльності і активності учнів. Як відомо, програми з образотворчого мистецтва передбачають творчий підхід учителя у виборі тематики уроків та практичних робіт з урахуванням специфіки контингенту учнів, власного професійного рівня та матеріально-технічного забезпечення навчального закладу. У зв'язку з цим, надзвичайно важливим завданням вчителів початкових класів є вмілий добір доступних та водночас захоплюючих видів образотворчої діяльності, своєрідне інтегрування різних художніх технік й матеріалів, підтримання взаємозв'язку пізнавальних, творчих та репродуктивних видів зображувальної діяльності з ліплення.

Останніми роками у зв'язку з бурхливим розвитком інформаційних технологій, інтернету все більшої популярності у вчителів набувають новітні

художні техніки й технології ліплення – ліплення з паперової маси, холодного фарфору та ін.

Розвиток творчих здібностей дитини передбачає враховувати вікові, індивідуальні, національні та культурні особливості, а також регіональні традиції, звернення до народної творчості, проникнення національним духом. Потрібно заглиблюватись у розуміння змісту та суті мистецтва шляхом особистісно-емоційного сприйняття художньої інформації. Тому доцільним є використання у навчальному процесі якісних зразків творів художнього ліплення – у формі репродукцій, кращих творів учнів, педагогів, майстрів. Активному засвоєнню матеріалу і розвитку естетичної культури учнів сприятимуть відвідування виставок в музеях і галереях міста, участь у виставках Палацу школярів, міських та обласних виставках. Протягом навчання в процесі розвитку творчих здібностей дітей велике значення має виконання творчих завдань, участь в конкурсах, виставках творчих робіт школярів.

Отже, створення умов художньо-творчого розвитку, врахування індивідуальних особливостей молодших школярів їх інтересів у процесі ліплення, добір сучасних підходів та методів навчання сприяють розвитку художньо-творчих здібностей та формуванню інтересу до художнього ліплення.

Література

1. Кондратова В. Розвиток творчих здібностей учнів на уроках образотворчого мистецтва / В. Кондратова, Т. Шлеєнкова // Мистецтво та освіта. – 2012. – № 3. – С. 44-46. – Продовж. Початок № 2, 2012.

2. Обертас Т. С. Розвиток творчих здібностей молодших школярів засобами образотворчого мистецтва / Т. С. Обертас [Електронний ресурс].– Режим доступу : irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?...

УДК 780.616.432

МАКАРОВА Н.В.

Мукачівський державний університет

ПРОБЛЕМА СЦЕНІЧНОГО БАР'ЄРУ У ВИКОНАВСЬКІЙ ПРАКТИЦІ

Відомо, що сцена – це основний простір актуалізації творчого потенціалу особистості виконавця. У сценічній діяльності виконавець виявляє свої знання, навички, вміння, які свідчать про рівень його професійної підготовки. Навіть існує думка, що хвилювання на сцені, його ступінь і частота залежить саме від підготовленості виконавця до виступу [1]. Як показує практика, навіть у добре підготовлених виконавців при наявності високих результатів на репетиціях у процесі відповідального виступу можуть бути зриви, збої, які охоплюють емоційну, когнітивну, поведінкову, вольову сфери особистості. Такі збої виникають при випробуванні психологічних бар'єрів, що виникають у процесі сценічної діяльності.

У літературі психологічні бар'єри (франц. *barriere*) розглядаються як «перешкода для чого-небудь»; стійкі настанови, психологічний настрій, процеси, властивості, стани особистості, які консервують скритий емоційно-

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>